

Motion till riksdagen 2017/18:3660

av **Désirée Pethrus (KD)**

Våldtäkter i DR Kongo och Panzisjukhusets roll

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör arbeta för att fler sjukhus startas med Panzisjukhusets holistiska arbetsmodell som förebild, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör arbeta för att hitta en långsiktig finansiering av Panzisjukhusets verksamhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kvinnor i DR Kongo bör ges ökade kunskaper om sina mänskliga rättigheter så att de kan delta i samhällets uppbyggnad, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering ekonomiskt och resursmässigt bör stödja kvinnors politiska engagemang och deltagande i utvecklingen av landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att ge kvinnor ökad tillgång till mödravård och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att kvinnor får juridiskt stöd och att motverka den utbredda straffrihet som råder kring sexuella övergrepp i DR Kongo och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör bidra till en politisk lösning för att stoppa våldet i DR Kongo genom att val snarast genomförs i DR Kongo i enlighet med landets konstitution, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva på för att EU och FN snarast ska besluta om ytterligare sanktioner mot DR Kongo så länge landets president inte följer konstitutionen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör ge stöd till kyrkorna och lyfta deras roll i förändringsarbetet inom landet för en politisk fredlig dialog och utveckling, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

I Demokratiska republiken Kongo är det farligare att vara flicka än soldat. Enligt en amerikansk studie 2011 av en forskare vid American Public Health Association våldtas 48 kvinnor i timmen, 1 100 om dagen, i DR Kongo. Antalet offer är stort och varje våldtäkt är ett misslyckande för världssamfundets skyldighet att skydda civila i konflikter. De våldtäkter som äger rum i DR Kongo har i många fall tortyrlika inslag och många kvinnor är, när de kommer till sjukvårdsinrättningar, oroliga för om de har smittats av hiv. Våldtäkt och tortyr används som vapen i en konflikt som vi dessvärre inte ser ett slut på. Och konsekvenserna för de utsatta kvinnorna men också för hela samhället är mycket allvarliga.

Doktor Denis Mukwege arbetar som chefskirurg och gynekolog på det numera världsberömda Panzisyjukhuset i Bukavu i östra DR Kongo och har välkomnats flera gånger i Sverige. Hans arbete är kontroversiellt för många och han har varit utsatt för attentat vid flera tillfällen och lever därför under särskilt skydd. Han talar nu mer om att det krävs mer av världssamfundet för att komma åt det utbredda sexuella våldet i landet. Det krävs politiska lösningar.

Mukwege har fått EU-parlamentets Sakharovpris för sina viktiga insatser. Mukwege hyllas världen över av FN, EU, presidenter, artister, svenska ministrar inklusive utrikesminister Margot Wallström. Trots det är finansieringen osäker, av Panzisyjukhusets bärande projekt, Survival of sexual violence (SSV) för kvinnors utsatthet för sexuellt våld. EU har gått in med vissa medel men det täcker inte hela verksamheten. Därför krävs ständiga insamlingar för att finansiera den mest basala sjukvård som de utsatta kvinnorna behöver. Alla hyllningskörer hjälper inte de utsatta kvinnorna om inte sjukhusets verksamhet kan finansieras långsiktigt. Sveriges regering borde kunna göra mer för att säkra sjukhusets verksamhet. Ett omfattande ekonomiskt stöd har kontinuerligt getts till Panzisyjukhuset från den svenska biståndsorganisationen PMU Interlife som varit med och startat sjukhuset.

Doktor Denis Mukwege har bedrivit verksamheten vid det världsberömda Panzisyjukhuset i Bukavu sedan slutet av 90-talet. Sjukhuset har specialiserat sig på att ta hand om kvinnor som varit utsatta för svåra sexuella övergrepp. Sedan 1999 har sjukhuset tagit emot och behandlat 88 000 kvinnor varav cirka 50 000 är överlevare från sexuella övergrepp såsom våldtäkter. Det är ofta grova våldtäkter i krigets kölvatten som skapar stora skador och kräver omfattande behandling. I snitt kommer tio kvinnor per dag till sjukhuset, ofta i mycket dåligt skick. Skadorna är så allvarliga att deras liv ofta är hotat om de inte får vård. Sjukhuset arbetar med en holistisk syn där hela människan ska få ett gott bemötande. Inte bara fysiskt utan också psykiskt stöd är nödvändigt för dessa fruktansvärda övergrepp. Sjukhuset ger också juridisk hjälp. Det är viktigt att försöka motverka den straffrihet som råder kring sexuella övergrepp. Även socioekonomiska insatser erbjuds som exempelvis träning i något hantverk som gör att kvinnorna kan försörja sig själva. Många försöks från sina familjer och hembyar efter en våldtäkt och måste därför själva klara sina inkomster. Det behövs fler sjukhus som Panzisyjukhuset. Sveriges regering bör därför arbeta för att fler sjukhus startas med Panzisyjukhusets holistiska arbetsmodell som förebild.

Olika typer av utbildning och information om sexuell och reproduktiv hälsa genomförs även på sjukhuset. Man erbjuder utbildningar till läkare, jurister och poliser. Panzi Foundation i DR Kongo stödjer också kvinnor att få ökade kunskaper om sina mänskliga rättigheter och vill att de ska delta i samhällets uppbyggnad.

I DR Kongo är behoven enorma. Särskilt viktigt är att arbeta för ökad tillgång till mödrahälsovård. I Södra Kivuprovinen, där sjukhuset ligger, finns särskilt stora behov. Sjukhuset har också verksamhet som behövs för helheten såsom neonatal avdelning, barnläkare och kirurger.

Sjukhuset har 450 sängplatser varav 250 är avsatta för överlevare från sexuella våldet som är i behov av särskild gynekologisk behandling. Kvinnor är en viktig kraft i att få till stånd en förändring i landet. Sveriges regering bör särskilt uppmärksamma och stödja kvinnors politiska deltagande med nödvändiga kunskaper och resurser. Lokala initiativ bör uppmuntras på olika håll i landet för att bygga en politisk struktur för förändring.

Kyrkorna spelar en viktig roll i DR Kongo. Panzisyjukhuset har kommit till tack vare stöd från kyrkor i Sverige. Olika kyrkor kan få en viktig roll i förändringen av landet. Sveriges regering bör ge stöd till kyrkorna och lyfta deras roll i förändringsarbetet inom landet för en politisk fredlig dialog och utveckling.

Sverige är en nation med en human inriktad utrikes- och biståndspolitik, och vår roll i världen har spelat stor roll. Sverige är en av världens viktigaste givare till humanitära insatser. Vi stödjer flera FN-organisationer som Unicef, UNHCR m.fl. Sveriges regering bör kunna erbjuda ett långsiktigt stöd till Panzisyjukhuset. Det ideala vore att DR Kongo själva tar ansvaret för att finansiera vården som ges på sjukhuset. Det är dessvärre inte troligt att så blir fallet.

Landet är ett av världens fattigaste. Trots att man har enorma naturtillgångar som mineralhanteringen som är ett känt konfliktområde. Många slåss om landets resurser. Nu krävs en politisk lösning som får slut på våldet i landet. President Joseph Kabila har av internationella samfundet uppmanats att lämna sin post i enlighet med konstitutionen som stipulerar att hans mandat gått ut och han borde ha lämnat i december 2016. Detta i syfte att få slut på den politiska turbulensen i landet. Ett val bör hållas så snart som möjligt med en transitionsregering fram tills valen är klara. Sverige bör bidra till att detta kommer till stånd, liksom att ytterligare sanktioner mot landets ledning beslutas om av EU och FN.

Désirée Pethrus (KD)